

Brüssel, 28.5.2020
COM(2020) 441 final

2020/0111 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu, et toetada majanduse taastumist pärast
COVID-19 pandeemiat**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

COVID-19 pandeemia on laiaulatuslik ja tõsine rahvatervise kriis. See kahjustab oluliselt kodanikke, ühiskondi ja majandust kogu maailmas. Nii tervishoiukriisi ulatus kui ka selle ohjamiseks võetud poliitikameetmed on enneolematud. Seetõttu on erakordselt raske hinnata ka selle sotsiaal-majanduslikku mõju. Juba praegu on kindel, et kriis põhjustab liikmesriikide finants- ja majandussüsteemidele enneolematuid ja kiiret reageerimist nõudvaid probleeme. Komisjoni kevadiste majandusprognooside¹ kohaselt väheneb ELi SKP sel aastal ligikaudu 7,5 %, mis on palju järsem langus kui 2009. aasta ülemaailmse finantskriisi ajal, ning SKP taastub 2021. aastal ainult 6 %, samal ajal kui ELi töötuse määr jõuab 2020. aastal tõenäoliselt 9 %ni ning suureneka võib ka vaesus ja ebavõrdsus.

Kriisile reageerimiseks on liikmesriigid võtnud erandlikke kaalutusõigusel põhinevaid majandus- ja finantsmeetmeid. Koos nn automaatsete stabilisaatorite, st töötuskindlustus- ja sotsiaalkindlustussüsteemide raames ette nähtud maksete mõju ning samaaegse maksutulude vähenemisega mõjutavad need meetmed märkimisväärselt riikide rahandust ning valitsemissektori eelarvepuudujääk suureneb käesoleval aastal 2019. aasta 0,6 %-lt SKPst 8,5 %-le SKPst nii euroalal kui ka ELis.

Šokk ELi majandusele on sümmeetriline selles mõttes, et pandeemia on kahjustanud kõiki liikmesriike, kuid selle mõju on liikmesriigiti väga erinev ning ka liikmesriikide suutlikkus majandus- ja eelarveshokiga toime tulla ning sellele reageerida erineb sõltuvalt liikmesriigi konkreetsest majandusstruktuurist ja lähtetingimustest. Seetõttu võib kriis suurendada liikmesriikidevahelisi erinevusi ning see ohustab kollektiivset majanduslikku ja sotsiaalset vastupidavust.

Liit on tegutsenud kiiresti, et reageerida kooskõlastatult ja jõuliselt kriisi sotsiaalsetele ja majanduslikele tagajärgedele praeguse, 2020. aastal lõppeva mitmeaastase finantsraamistiku piires. See täiendab liikmesriikide kaalutusõigusel põhinevaid majandus- ja finantsmeetmeid.

Kriis võib põhjustada püsivat kahju liidu majanduskeskkonnale, kui liidu tasandil ei võeta asjakohaseid lühi- ja keskpika perioodi poliitikameetmeid.

Terviklik Euroopa majanduse taastamise kava nõuab suuri Euroopa tasandi avaliku ja erasektori investeeringuid, et liit saaks kindlalt liikuda jätkusuutliku ja vastupanuvõimelise taastumise suunas ning luua kvaliteetseid töökohti, likvideerida COVID-19 pandeemia tekitatud vahetut kahju ning toetada samal ajal liidu keskkonnahoiu ja digiprioriteete. Kavandatava õigusakti rahastamiseks teeb komisjon ettepaneku muuta [omavahendite otsust] selliselt, et lubada liidul laenata ajutiselt ja erandkorras 750 miljardit eurot (2018. aasta hindades), mille abil suurendada omavahendite ülemmäära, et võtta arvesse liikmesriikidele antavate laenudega seotud kohustusi ja tingimuslikke kohustusi. Kavandatava õigusaktiga määratakse kindlaks rahaliste vahendite eraldamine erinevatele liidu programmidele kooskõlas Euroopa Liidu taastekavas sätestatud strateegiaga.

500 miljardit eurot (2018. aasta hindades) kasutatakse tagastamatuteks toetusteks, finantsinstrumentide kaudu antavateks tagasimakstavateks toetusteks ning eelarveliste tagatiste ja nendega seotud kulude katteks.

---

¹ Euroopa majandusprognoos, institutsiooni töödokument 125. Mai 2020.

250 miljardit eurot (2018. aasta hindades) kasutatakse liikmesriikidele laenude andmiseks. Liit kannab kõnealuste laenude tagatisena tingimuslikke kohustusi kuni nende tagasimaksmiseni.

Artiklis 3 määratakse kindlaks maksimaalne summa, mida saab taasterahastust rahastada. Artiklis 3 on täpselt sätestatud ka vahendite kasutamine, toetust saavad programmid ning toetuse laad (toetused, laenud ja tagatised). Käesoleva määruse artiklites 2 ja 4 piiratakse rangelt ka vahendite kasutamise ulatust ja aega. See välistab Euroopa Liidu taasterahastu kasutamise mis tahes muul eesmärgil kui kriisi otseste majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgedega tegelemiseks.

- **Kooskõla liidu muude tegevuspõhimõtetega**

Euroopa Liidu taasterahastust rahastatakse Euroopa Liidu taastekavas kirjeldatud meetmeid ja tegevust. Emiteerimise teel saadud vahendeid kasutatakse järgmises mitmeaastases finantsraamistikus liidu programmide jaoks järgmistes valdkondades:

- tagastamatu abi ja laenude vormis toetused liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade rakendamiseks taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi raames;
- uued investeringutoetused olemasolevate ja kavandatavate eelarvetagatiste (EFSI/InvestEU) raames, muu hulgas selleks, et 1) toetada kriisist mõjutatud, kuid elujõuliste ettevõtete kriisist väljumist ning eelkõige kiirendada samaaegset rohe- ja digipööret; 2) pakkuda sihipärast toetust siseturu tarneahelatega seotud Euroopa strateegilist huvi pakkuvatele projektidele, et arendada ELi strateegilist sõltumatust võtmesektorites ja -suutlikkuses;
- suurem toetus kriisist kahjustatud piirkondadele ja sektoritele ühtekuuluvuspoliitika tõhustatud meetmete kaudu;
- COVID-19 pandeemia reageerimiseks vajalike teadusuuringute ja innovatsiooni toetamine;
- kriisivalmiduse suurendamine ja liidu tervishoiusüsteemide strateegilise vastupidavuse parandamine;
- meetmed, mille abil leevendada COVID-19 pandeemia mõju õiglasele rohepöördele ELi territooriumi eri osades;
- toetusmeetmed, mille abil vähendada COVID-19 pandeemia mõju maaelu arengule;
- partnerriikide, eelkõige Lääne-Balkani riikide, Euroopa naabruses asuvate riikide ja Aafrika riikide toetamine nende jõupingutustes võidelda pandeemia tagajärgedega, neist taastuda ning suurendada oma vastupidavust.

Tegevused ja meetmed viiakse ellu vastavalt tingimustele, mis on sätestatud asjaomaste poliitikavahendite alusaktides. Seepärast esitab komisjon paralleelselt vajalikud seadusandlikud ettepanekud, millega tagada, et kõnealuste poliitikavahendite jaoks saaks kasutada käesoleva määruse rakendamisest tulenevat sihtotstarbelist välistulu.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 122 on ette nähtud võimalus kehtestada majanduslikule olukorrale vastavaid meetmeid liikmesriikidevahelise solidaarsuse vaimus. Praegune olukord on enneolematu. Seda iseloomustavad suured raskused, mis on tingitud liikmesriikidest olenematutest erandlikest juhtumitest. Seepärast on asjakohane võtta ELi toimimise lepingu artikli 122 alusel erakorralisi ajutisi meetmeid, et toetada majanduse taastumist ja vastupidavust kogu liidus.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Käesoleva õigusaktiga taotletavaid eesmärgi ei suuda liikmesriigid eraldi piisaval määral saavutada võetavate meetmete ulatuse tõttu. Euroopa Liidu taasterahastu võimaldab liidul täiendada liikmesriikide majandus- ja finantsmeetmeid, eelkõige nende automaatseid stabilisaatoreid ning kaalutlusõigusel põhinevaid majandus- ja finantsmeetmeid, võimaldades kiiresti ja sihipäraselt olulisel määral suurendada kaalutlusõigusel põhinevaid kulutusi.

Selline täiendav rahaliste vahendite kaasamine tagab, et siseturgu ei kahjusta erinevused liikmesriikide suutlikkuses rahalisi vahendeid leida, ning võimaldab pakkuda solidaarsuse vaimu rahastust ka nendele liikmesriikidele, kelle eelarvepoliitiline manööverdamisruum kaalutlusõigusel põhinevate kulutuste tegemiseks on piiratud. Samuti tagatakse sellega, et kulutused tehakse liikmesriikide vahel kooskõlastatud sidusa majandusstrateegia alusel.

Ainult selline kooskõlastatud tegevus, mis põhineb kriisi ajal üles näidatud liikmesriikidevahelisel solidaarsusel, saab tagada, et tulu kasutatakse piisavate vahendite loomiseks, et liit saaks tõhusalt sekkuda kõige enam mõjutatud piirkondades ja sektorites.

- **Proportsionaalsus**

Vajadus kasutada Euroopa Liidu taasterahastu vahendeid kavandatud mahus on tingitud enneolematutest asjaoludest, millesse liit on sattunud. Taasterahastu kasutamise kestus ja tingimused on selgelt piiritletud. Sellega tagatakse, et rahastu vahendeid kasutatakse rangelt ainult kriisi tagajärgedega toimetulekuks ning kriisi mõjule vastavas ulatuses. Rahastamine lähtuks eelkõige vajadusest toetada viivitamata ja jõuliselt majanduse taastumist.

- **Õigusakti valik**

Komisjon leiab, et asjakohane on vastu võtta määrus, sest see on vahetult ja viivitamata kohaldatav ning selle kohaldamisala on üldine.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle aegsasti vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei ole asjakohane

- **Mõju hindamine**

Kuna ettepanek oli kiireloomuline, siis selle mõju ei hinnatud.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei ole asjakohane

- **Põhiõigused**

Ei ole asjakohane

4. MÕJU EELARVELE

Kavandatava määruse alusel antakse rahalist toetust liidu võetud laenudest saadavast sihtotstarbelisest välistulust, mis on heaks kiidetud [omavahendite otsuse] artikli 3b alusel tagastamatu toetusena, finantsinstrumentide kaudu antava tagasimakstava toetusena või

eelarveliste tagatiste ja nendega seotud kulude katteks tehtavate maksetena. Sellega kaasneb vajadus näha ette kulukohustuste ja maksete assigneeringud, millest katta võetavate laenudega seoses tasumisele kuuluvad summad (kuponnimakseteks ja lõpptähtpäeval toimuvateks tagasivõtmisteks). Enne 2028. aastat ei ole ette näha tagasimakseid ELi eelarvest. Vajalikud assigneeringud võimalike kuponnimaksete katmiseks ajavahemikus 2021–2027 on kooskõlas komisjoni ettepanekuga mitmeaastase finantsraamistiku kohta, eelkõige rubriigiga 2 „Ühtekuuluvus ja väärtused“ (välja arvatud alamrubriigiga „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“). Tulevastes mitmeaastastes finantsraamistikes tuleb ette näha vajalikud assigneeringud kuponnimaksete ja lõpptähtpäeval tehtavate tagasivõtmiste katmiseks.

Laenude tagasimakseid teevad toetust saavad liikmesriigid ja liit kannab ainult tingimuslikke kohustusi, mis on kooskõlas konkreetse omavahendite piirmääraga.

Eeldatavate tulude ja nendega seotud kulude esialgne kava on esitatud finantsselgituses.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

ELi rahalise toetuse rakendamisel tuleb tagada võimalikult suur läbipaistvus ja nõuetekohane kontroll rahaliste vahendite kasutamise üle. Kohaldatakse liikmesriikide ja komisjoni aruandekohustust.

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu, et toetada majanduse taastumist pärast COVID-19 pandeemiat

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 122,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) Liikmesriigid on Maailma Terviseorganisatsiooni poolt 11. märtsil 2020 pandeemiaks kuulutatud koroonaviirushaiguse (edaspidi „COVID-19“) leviku tõkestamiseks võtnud hulga enneolematuid meetmeid.
- (2) Need meetmed, mis on võetud vastusena liikmesriikidest olenematu erandlikule olukorrale, on põhjustanud märkimisväärsed majandustegevuse häireid, mis kajastuvad sisemajanduse koguprodukti järsus vähenemises ning mõjutavad oluliselt tööhõivet, sotsiaalingimusi, vaesust ja ebavõrdsust. Eelkõige on need meetmed häirinud tarneahelaid ja tootmist ning põhjustanud töölt puudumist. Peale selle on muutunud võimatuks või väga keeruliseks paljude teenuste osutamine. Samal ajal on vähenenud tarbijanõudlus. Paljudel ettevõtjatel on likviidsusprobleeme ja ohus on nende maksevõime, samal ajal kui finantsturud on väga volatiilsed. Eriti rängalt on kannatada saanud olulised majandussektorid, nagu reisimine ja turism. Üldisemas plaanis on need meetmed juba halvendanud või halvendavad edaspidi oluliselt paljude liidu ettevõtjate finantsseisundit.
- (3) Kriis on liidu territooriumil ja kolmandates riikides kiiresti laienenud. Prognooside kohaselt väheneb liidu majanduskasv 2020. aastal järsult. Taastumisega seotud riskid jaotuvad liikmesriigiti väga ebaühtlaselt ning see suurendab erinevusi riikide majanduste vahel. Liikmesriikide erinev eelarvesuutlikkus anda rahalist toetust seal, kus seda on majanduse taastamiseks kõige rohkem vaja, ning riiklike meetmete vahelised erinevused ohustavad ühtset turgu ning sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.
- (4) Vaja on suuri avaliku ja erasektori investeeringuid nõudvaid terviklikke majanduse taastamise meetmeid, et liit saaks kindlalt liikuda kestliku ja vastupanuvõimelise taastumise suunas ning luua selleks kvaliteetseid töökohti, toetada sotsiaalset kaasamist, likvideerida COVID-19 pandeemia tekitatud vahetut kahju ning toetada samal ajal liidu rohe- ja digiprioriteete.
- (5) Selline liikmesriikidest olenematu erandlik olukord nõuab sidusat ja ühtset tegutsemist liidu tasandil. Selleks et vältida majanduse, tööhõive ja sotsiaalse sidususe edasist halvenemist ning soodustada majandustegevuse kestlikku ja vastupanuvõimelist taastumist, tuleks liikmesriikidevahelise solidaarsuse vaimus kehtestada erakorraline ja kooskõlastatud majandusliku ja sotsiaalse toetuse programm eelkõige nende liikmesriikide jaoks, keda pandeemia on eriti rängalt kahjustanud.

- (6) Kuna taasterahastu luuakse erakorraliselt vastusena eespool nimetatud ajutistele, kuid äärmuslikele asjaoludele, tuleks rahastut kasutada toetuse andmiseks üksnes COVID-19 pandeemia tagajärgedega tegelemiseks või COVID-19 pandeemia taaspuhkemise ärahoidmiseks vahetult vajalike rahaliste vahendite eraldamiseks.
- (7) Taasterahastust tuleks eelkõige rahastada meetmeid, mille abil taastada tööturgu, sotsiaalkaitset ja tervishoiusüsteeme, elavdada kestliku majanduskasvu ja tööhõive potentsiaali, tugevdada liikmesriikide ühtekuuluvust ja toetada nende rohe- ja digipööret, toetada COVID-19 pandeemiast mõjutatud ettevõtjaid, eelkõige väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid ning makseraskustesse sattunud, kuid majanduslikult elujõulisi ettevõtjaid, tugevdada liidu strateegilist sõltumatust olulistest tarneahelates, toetada COVID-19 pandeemiale reageerimiseks vajalikke teadusuuringuid ja innovatsiooni, suurendada liidu tasandil valmisolekut tulevasteks kriisideks, toetada ELi territooriumi eri osade pingutusi õiglasel üleminekul ning aidata maapiirkondadel toime tulla COVID-19 pandeemia tagajärgedega. Liidu majanduse jaoks on väga olulised ka kaubandus- ja majandussuhted naaber- ja arenguriikidega, eelkõige Lääne-Balkani ja Euroopa naabruspoliitika riikide ning Aafrika riikidega. Seepärast tuleks kooskõlas liidu ülemaailmse rolli ja vastutusega eraldada rahalisi vahendeid muu hulgas selleks, et toetada nende riikide jõupingutusi ja anda neile humanitaarabi COVID-19 pandeemia tagajärgedega võitlemiseks ja sellest taastumiseks, et nende ja liidu vahelised kaubandus- ja majandussuhted saaksid jätkuda ja tugevneda.
- (8) Selleks et tagada kestlik ja vastupanuvõimeline taastumine kogu liidus ning hõlbustada majandusliku toetuse rakendamist, tuleks kasutada asjakohaste mitmeaastaste finantsraamistike raames liidu programmide alusel kulutuste tegemiseks kehtestatud korda. Nende programmide alusel antakse toetust tagastamatu toetuse, laenude ja eelarveliste tagatiste vormis. Rahaliste vahendite eraldamisel peaks arvesse võtma seda, mil määral saab kõnealuste programmide raames kaasa aidata taasterahastu eesmärkide saavutamisele.
- (9) Arvestades rahastatavate meetmete laadi, tuleks üht osa taasterahastu vahenditest kasutada liikmesriikidele laenude andmiseks, samal ajal kui teine osa vahenditest peaks moodustama sihtotstarbelise välistulu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046² artikli 21 lõike 5 tähenduses ning seda tuleks kasutada tagastamatute toetuste, finantsinstrumentide või liidu eelarveliste tagatiste ja nendega seotud kulude rahastamiseks. Kuigi määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 12 lõike 4 punkti c ja artikli 14 lõiget 3 kohaldatakse käesoleva määruse alusel sihtotstarbelise välistuluna kättesaadavaks tehtud kulukohustuste ja maksete assigneeringute suhtes, ei tohiks selliseid sihtotstarbelise välistuluga seotud kulukohustuste assigneeringuid, pidades silmas eri liiki toetustele kehtestatud tähtaegu, automaatselt üle kanda asjaomast tähtpäeva ületavasse perioodi, välja arvatud kulukohustuste assigneeringud, mis on vajalikud käesoleva määruse kohaste meetmete rakendamiseks vajaliku tehnilise ja haldusabi osutamiseks.
- (10) Tagastamatuteks toetusteks ette nähtud kulukohustuste assigneeringud tuleks heakskiidetud summas automaatselt kättesaadavaks teha. Likviidsust tuleks hallata

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

tõhusalt, nii et vahendeid kaasatakse ainult siis, kui on vaja täita juriidilisi kohustusi asjaomaste maksete assigneeringute kaudu.

- (11) Arvestades, kui oluline on kasutada summasid esimestel taasterahastu loomisele järgnevatel aastatel, on asjakohane jälgida edusamme vahendite kasutamisel. Komisjon peaks koostama selle kohta aruande 31. märtsiks 2023.
- (12) Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu³ artikli 135 lõikega 2 on ette nähtud, et Ühendkuningriigi suhtes ei kohaldata nõukogu otsuse 2014/335/EL, Euratom⁴ muudatusi, mis on vastu võetud kõnealuse lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda kuupäeva, kui need muudatused mõjutavad Ühendkuningriigi finantskohustusi. Käesolevas määruses sätestatud toetus ja sellele vastav liidu omavahendite ülemmäär suurendamine mõjutaks Ühendkuningriigi finantskohustusi. Väljaastumislepingu artikli 143 lõikega 1 piiratakse Ühendkuningriigi kohustusi seoses oma osaga liidu tingimuslikest kohustustest selliste tingimuslike kohustustega, mis tulenevad finantstehingutest, mille kohta liit on teinud otsuse enne väljaastumislepingu jõustumise kuupäeva. Liidu kõik käesolevast määrusest tulenevad tingimuslikud kohustused on Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäevast hilisemad. Seepärast ei tuleks käesolevat määrust kohaldada Ühendkuningriigi suhtes ega Ühendkuningriigis,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu taasterahastu

Käesolevaga luuakse Euroopa Liidu taasterahastu (edaspidi „taasterahastu“), et toetada majanduse taastumist pärast COVID-19 pandeemiat.

Artikkel 2

Taasterahastu kohaldamisala

- (1) Taasterahastust toetatakse majanduse taastamist liidus pärast COVID-19 pandeemiat ja rahastatakse eelkõige järgmisi pandeemia majanduslike tagajärgedega toimetulemise meetmeid:
  - (a) tööhõive ja töökohtade loomise võimekuse ning tervishoiusüsteemide taastamise meetmed;
  - (b) majanduskasvu potentsiaali elavdavad, liikmesriikide ühtekuuluvust tugevdavad ja nende vastupidavust suurendavad reformid ja investeeringud;
  - (c) pandeemiast majanduslikult mõjutatud ettevõtete, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamise meetmed, sealhulgas otsesed finantsinvesteeringud nendesse ettevõtetesse;
  - (d) COVID-19 pandeemia mõjul makseraskustesse sattunud, kuid majanduslikult elujõuliste ettevõtete toetamise meetmed, sealhulgas otsesed finantsinvesteeringud nendesse ettevõtetesse;

³ ELT L 29, 31.1.2020, lk 7.

⁴ Nõukogu 26. mai 2014. aasta otsus 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 105).

- (e) meetmed liidu strateegilise sõltumatuse tugevdamiseks elutähtsates tarneahelates, sealhulgas otsesed finantsinvesteeringud ettevõtetesse;
- (f) COVID-19 pandeemia reageerimiseks vajalike teadusuuringute ja innovatsiooni toetamise meetmed;
- (g) toetusmeetmed, mille abil suurendada liidu valmisolekut kriisideks ning võimaldada liidu tasandil kiirelt ja tõhusalt reageerida ulatuslikele hädaolukordadele; see nõuab muu hulgas liidu tervishoiusüsteemide strateegilise vastupidavuse suurendamist, et uue piiriülese tervisekriisi korral oleks võimalik liidu tasandil kiirelt ja tõhusalt reageerida; meetmed hõlmavad esmatarbekaupade ja meditsiinivahendite varumist ning kriisiolukorras vajalike meditsiinivahendite ja ravimite asjakohase taseme säilitamiseks vajaliku taristu loomist;
- (h) toetusmeetmed, mille abil tagada, et COVID-19 pandeemia ei takistaks õiglast üleminekut kliimanetraalsele majandusele;
- (i) toetusmeetmed, mille abil leevendada COVID-19 pandeemia mõju põllumajandusele ja maaelu arengule.

Taasterahastust antakse kriisiabi ka partnerriikidele, et taastada ja tugevdada nende ja liidu vahelisi kaubandus- ja majandussuhteid ning suurendada nende vastupidavust.

- (2) Lõikes 1 osutatud meetmeid rakendatakse liidu konkreetsete programmide alusel ja kooskõlas asjakohaste liidu õigusaktidega, milles on sätestatud nende programmide reeglid. Meetmed hõlmavad nende rakendamiseks vajalikku tehnilist ja haldusabi.

Artikkel 3

Taasterahastu rahalised vahendid ja nende eraldamine

- (1) Taasterahastule eraldatakse [omavahendite otsuse] artiklis 3b osutatud volituse alusel rahalisi vahendeid kuni 750 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades).
- (2) Lõikes 1 osutatud summa jaotatakse järgmiselt:
  - (a) kuni 433 200 000 000 eurot (2018. aasta hindades) eraldatakse tagastamatute toetustena ja finantsinstrumentide kaudu antavate tagasimakstavate toetustena, mis jagunevad järgmiselt:
    - (i) kuni 50 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades) mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) struktuuri- ja ühtekuuluvusprogrammidele, nagu neid on suurendatud 2022. aastani, sealhulgas toetus finantsinstrumentidele;
    - (ii) kuni 310 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades) programmile, millega rahastatakse majanduse taastamist ning majanduslikku ja sotsiaalset vastupidavust reformide ja investeeringute toetamise kaudu;
    - (iii) kuni 7 700 000 000 eurot (2018. aasta hindades) tervisega seotud programmile;
    - (iv) kuni 2 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades) elanikkonnakaitsega seotud programmidele;
    - (v) kuni 13 500 000 000 eurot (2018. aasta hindades) teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud programmidele, sealhulgas toetus finantsinstrumentidele;

- (vi) kuni 30 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades) programmidele, millega toetatakse ELi territooriumi osi üleminekul kliimaneutraalsele majandusele;
- (vii) kuni 15 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades) maapiirkondade arendamiseks;
- (viii) kuni 5 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades) humanitaarabi andmiseks väljaspool liitu;
- (b) liikmesriikidele laenudena kuni 250 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades) programmi jaoks, millega rahastatakse majanduse taastamist ning majanduslikku ja sotsiaalset vastupidavust reformide ja investeringute toetamise kaudu;
- (c) kuni 66 800 000 000 eurot (2018. aasta hindades) järgmiste programmide tagatiste ja nendega seotud kulude katteks:
  - (i) kuni 30 300 000 000 eurot 2018. aasta hindades programmidele, mille eesmärk on toetada investeerimistehinguid liidu sisepoliitika valdkonnas;
  - (ii) kuni 26 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades) programmidele, mille eesmärk on tugevdada liidu majanduslikult elujõuliste ettevõtete maksevõimet;
  - (iii) kuni 10 500 000 000 eurot (2018. aasta hindades) programmidele, mille eesmärk on edendada kestlikku ja kaasavat majanduskasvu väljaspool liitu.

Artikkel 4

Eelarve täitmise reeglid

- (1) Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 21 lõike 5 kohaldamisel loetakse artikli 3 lõikes 1 osutatud vahenditest 433 200 000 000 eurot (2018. aasta hindades) käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud liidu programmide sihtotstarbeliseks välistuluks ja 66 800 000 000 eurot (2018. aasta hindades) käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud liidu programmide sihtotstarbeliseks välistuluks.
- (2) 250 000 000 000 eurot (2018. aasta hindades) artikli 3 lõikes 1 osutatud vahenditest kasutatakse laenude andmiseks liikmesriikidele käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud liidu programmide raames.
- (3) Artikli 3 lõike 2 punktides a ja c osutatud toetust hõlmavad kulukohustuste assigneeringud tehakse automaatselt kättesaadavaks artikli 3 lõike 2 punktides a ja c osutatud summade ulatuses alates artikli 3 lõikes 1 osutatud volitust sisaldava [omavahendite otsuse] jõustumise kuupäevast.
- (4) Artikli 3 lõike 2 punktis a ja vastavalt vajadusele artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis i osutatud toetuskulude aluseks olevad juriidilised kohustused võtab komisjon või selle rakendusametid 31. detsembriks 2024. 31. detsembriks 2022 võetakse juriidilisi kohustusi vähemalt 60 % ulatuses artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud summast.
- (5) Otsused artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud laenude andmise kohta võetakse vastu 31. detsembriks 2024.
- (6) Liidu eelarvelisi tagatise summas, mis koosõlas asjaomastes alusaktides sätestatud asjakohase eraldiste määraga vastab artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud eelarveliste tagatiste summale, antakse sõltuvalt toetatavate rahastamis- ja investeerimistehingute

riskiprofiilist üksnes selliste tehingute toetamiseks, mille vastaspoolled on 31. detsembriks 2024 heaks kiitnud. Vastavates tagatislepingutes nähakse ette sätted, millega tagatakse, et finantstehingud, mis moodustavad vähemalt 60 % kõnealuste eelarveliste tagatiste summast, kiidavad vastaspoolled heaks 31. detsembriks 2022. Kui eraldi kasutatakse artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis i nimetatud finants- ja investeerimistehingutega seotud tagastamatu toetuse jaoks, võtab komisjon asjaomased juriidilised kohustused 31. detsembriks 2024.

- (7) Otsused artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis iii osutatud makrofinantsabi andmise kohta võetakse vastu 31. detsembriks 2024.
- (8) Lõikeid 4–7 ei kohaldata artikli 2 lõike 2 teises lauses osutatud meetmete suhtes.
- (9) Kulusid, mis on seotud rahastu kasutamiseks antava tehnilise ja haldusabiga, näiteks ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistegevusega, sealhulgas käesoleva määruse rakendamiseks vajalike ettevõtte infotehnoloogiasüsteemidega, rahastatakse liidu eelarvest.

Artikkel 5 *Aruandlus*

Komisjon esitab 31. märtsiks 2023 nõukogule aruande taasterahastu vahendite rakendamisel tehtud edusammude ja artikli 3 lõike 2 kohaselt eraldatud vahendite kasutamise kohta.

Artikkel 6 *Jõustumine ja kohaldamine*

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes ega Ühendkuningriigis. Käesolevas määruses sisalduvad viited liikmesriikidele ei hõlma Ühendkuningriiki.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Eesmärgid
- 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused
- 1.6. Kestus ja finantsmõju
- 1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
  - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
  - 3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele
  - 3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
  - 3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga
  - 3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Liidu Taasterahastu, et toetada majanduse taastumist pärast COVID-19 pandeemiat.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile⁵

Majandus- ja rahandusküsimused (Euroopa Liidu üldeelarve jaotis 01, 3. jagu – Komisjon)

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

X Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁶**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

COVID-19 pandeemia on laiaulatuslik ja tõsine rahvatervise kriis. See kahjustab oluliselt kodanikke, ühiskondi ja majandust kogu maailmas. Nii tervishoiukriisi ulatus kui ka selle ohjamiseks võetud poliitikameetmed on enneolematud. Seetõttu on erakordselt raske hinnata ka selle sotsiaal-majanduslikku mõju. Juba praegu on kindel, et kriis põhjustab liikmesriikide finants- ja majandussüsteemidele enneolematuid ja kiiret reageerimist nõudvaid probleeme. Komisjoni kevadiste majandusproгноoside⁷ kohaselt väheneb ELi SKP sel aastal ligikaudu 7,5 %, mis on palju järsem langus kui 2009. aasta ülemaailmse finantskriisi ajal, ning SKP taastub 2021. aastal ainult 6 %, samal ajal kui ELi töötuse määr jõuab 2020. aastal tõenäoliselt 9 %ni ning suurenedagi võib ka vaesus ja ebavõrdsus.

Kriisile reageerimiseks on liikmesriigid võtnud erandlikke kaalutusõigusel põhinevaid majandus- ja finantsmeetmeid. Koos nn automaatsete stabilisaatorite, st töötuskindlustus- ja sotsiaalkindlustussüsteemide raames ette nähtud maksete mõju ning samaaegse maksutulude vähenemisega mõjutavad need meetmed märkimisväärselt riikide rahandust ning valitsemissektori eelarvepuudujääk suureneb käesoleval aastal 2019. aasta 0,6 %-lt SKPst 8,5 %-le SKPst nii euroalal kui ka ELis.

Kriis võib põhjustada püsivat kahju liidu majanduskeskkonnale, kui liidu tasandil ei võeta asjakohaseid lühi- ja keskpika perioodi poliitikameetmeid.

⁵ Määratakse kindlaks 2020. ja 2021. aasta eelarvemenetluse käigus. ABM: tegevuspõhine juhtimine; ABB: tegevuspõhine eelarvestamine.

⁶ Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile a või b.

⁷ Euroopa majandusproгноos, institutsiooni töödokument 125. mai 2020.

Terviklik Euroopa majanduse taastamise kava nõuab suuri Euroopa tasandi avaliku ja erasektori investeeringuid, et liit saaks kindlalt liikuda jätkusuutliku ja vastupanuvõimelise taastumise suunas ning luua kvaliteetseid töökohti, likvideerida COVID-19 pandeemia tekitatud vahetut kahju ning toetada samal ajal liidu keskkonnanahoiu ja digiprioriteete. Peamiseks töövahendiks on ELi pikaajaline eelarve, mida on suurendatud.

1.4.2. *Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile*

Kavandatud õigusaktiga määratakse kindlaks omavahendite otsusega lubatud liidu laenutulude jaotamine poliitikaprogrammidesse vastavalt Euroopa Liidu taastekavas sätestatud strateegiale.

500 miljardit eurot (2018. aasta hindades) kasutatakse tagastamatuteks toetusteks, finantsinstrumentide kaudu antavateks tagasimakstavateks toetusteks ning eelarveliste tagatiste ja nendega seotud kulude katteks.

250 miljardit eurot (2018. aasta hindades) kasutatakse liikmesriikidele laenude andmiseks. Liit kannab kõnealuste laenude tagatisena tingimuslikke kohustusi kuni nende tagasimaksmiseni.

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Kavandatava õigusaktiga eraldatakse rahalised vahendid meetmetele ja tegevustele, mille eesmärk on leevendada COVID-19 kahjulikke majanduslikke tagajärgi ja toetada majanduse taastumist eelkõige järgmistes valdkondades:

- tagastamatu abi ja laenude vormis toetused liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade rakendamiseks taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi raames;
- uued investeeringutoetused olemasolevate ja kavandatavate eelarvetagatiste (EFSI/InvestEU) raames, muu hulgas selleks, et 1) toetada kriisist mõjutatud, kuid elujõuliste ettevõtete kriisist väljumist ning eelkõige kiirendada samaaegset rohe- ja digipööret; 2) pakkuda sihipärast toetust siseturu tarneahelatega seotud Euroopa strateegilist huvi pakkuvatele projektidele, et arendada ELi strateegilist sõltumatust võtmesektorites ja -suutlikkuses;
- suurem toetus kriisist kahjustatud piirkondadele ja sektoritele ühtekuuluvuspoliitika tõhustatud meetmete kaudu;
- COVID-19 pandeemia reageerimiseks vajalike teadusuuringute ja innovatsiooni toetamine;
- kriisivalmiduse suurendamine ja liidu tervishoiusüsteemide strateegilise vastupidavuse parandamine;
- meetmed, mille abil leevendada COVID-19 pandeemia mõju õiglasele rohepöördele ELi territooriumi eri osades;
- toetusmeetmed, mille abil vähendada COVID-19 pandeemia mõju maaelu arengule;
- partnerriikide, eelkõige Lääne-Balkani riikide, Euroopa naabruses asuvate riikide ja Aafrika riikide toetamine nende jõupingutustes võidelda pandeemia tagajärgedega, neist taastuda ning suurendada oma vastupidavust.

1.4.3. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

Kiirus, millega rahalised vahendid toetust saavatele rahastamisvahenditele kättesaadavaks tehakse. Tuleb märkida, et taasterahastu on ajutine algatus ja assigneeringute kulukohustustega sidumiseks on ette nähtud ajalised piirangud.

Kokkuhoid, mida iga liikmesriik saavutab, kasutades ELi kompensatsioonilaene, võrrelduna omafinantseerimisega rahvusvahelistel turgudel.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Käesoleva nõukogu määruse ettepaneku eesmärk on täiendada olemasolevaid liidu rahastamisvahendeid ja õiguslikku alust, luues mehhanismi toetuse andmiseks eri poliitikavaldkondadele.

Selle toetuse rakendamist reguleerivad rakendussätted sisalduvad õigusaktides, milles määratakse kindlaks toetust saavad ELi poliitikavahendid, millest püütakse anda kohest ja jõulist toetust majanduse taastamiseks ja vastupanuvõime suurendamiseks.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus

Kavandatud ELi taasterahastu põhineb ELi toimimise lepingu artiklil 122. Selles artiklis on ette nähtud võimalus kehtestada liikmesriikide omavahelise solidaarsuse vaimus otsustatud meetmeid, mis vastavad majanduslikule olukorrale.

Praegu on liikmesriikidel ees rasked majandushäired, mille põhjuseks on COVID-19 puhang ja millel on liikmesriikides tugev negatiivne sotsiaal-majanduslik mõju.

Ettepanekuga eraldatakse kriisiga seotud poliitilistele sekkumistele rahalist toetust, mis on võimalik tänu omavahendite otsuses sisalduvatele ajutistele ja erakorralistele volitustele, kantuna üleeuroopalisest solidaarsusvaimust kriisist mõjutatud liikmesriikidega. Võttes arvesse kriisi ulatust ning selle finantsilisi ja majanduslikke tagajärgi, on ELi tasandil võetavad kooskõlastatud meetmed asjakohasemad, tagamaks, et kaasatakse piisavalt ressursse, et tekitada tulemuslikke sekkumisi ja leevendada COVID-19 kriisi põhjustatud otsest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

Euroopa Liidu Taasterahastu rakendamine põhineb subsidiaarsuse põhimõttel. COVID-19 pandeemia üleilmse mõõtmega ning selle finantsiliste ja majanduslike tagajärgede ulatuse tõttu on liidul üksikute liikmesriikidega võrreldes paremad võimalused astuda kriisile vastu suunatud ELi poliitika abil, mille on võimalikuks teinud suuremahulised ressursid, mida võimaldab omavahendite otsuses sisalduv erakorraline volitus võtta liidu eelarve täiendamiseks laenu.

Täiendavate sihtotstarbeliste välistulude eraldamine kavandatud õigusakti kaudu tagab, et erinevused liikmesriikide suutlikkuses iseseisvalt rahalisi vahendeid kaasata ei kahjusta kavandatud liidupoolseid vastusamme.

Ainult kooskõlastatud tegevus, mis on ajendatud liikmesriikide kriisiaegsest solidaarsusest, saab tagada, et asjakohased rahalised vahendid võetakse kasutusele tulemuslikult, et tekitada enim mõjutatud piirkondades või sektorites tulemuslikke liidupoolseid sekkumisi.

1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Kui liit pidi kümne aasta eest lahendama raske finantskriisi põhjustatud probleeme, võimaldas õiguslikuks aluseks olev ELi toimimise lepingu artikkel 122 liidul anda finantsabi liikmesriikidele, mis olid sattunud raskustesse, mille oli põhjustanud nendest olenematu erakorraline sündmus. Artikli 122 lõike 2 alusel võttis liit vastu nõukogu 11. mai 2010. aasta määruse (EL) nr 407/2010, millega luuakse Euroopa finantsstabiilsusmehhanism. Sellest rahastamisvahendist anti liidu finantsabi Portugalile ja Iirimale ning eraldati Kreekale üleminekuvahendeid kompensatsioonilaenuks.

ELi toimimise lepingu artiklit 122 on kasutatud õigusliku alusena komisjoni hiljutises ettepanekus TERA rahastu kohta, et toetada liikmesriikide ajutisi töötuskindlustusskeeme. Seda õiguslikku alust peetakse asjakohaseks liikmesriikide kontrolli alt väljas oleva erakorralise sündmuse puhul, mis nõuab solidaarsuse vaimu liidu kollektiivset tegutsemist, ning seetõttu võib seda kasutada ka selles konkreetses COVID-19 puhangu kriisis.

1.5.4. *Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Kavandatava Euroopa Liidu taasterahastuga eraldatakse Euroopa Liidu taastekava jaoks vajalikud täiendavad rahalised vahendid poliitikavahenditele, mis tegelevad kriisi tõsiste sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgedega. Taastekava ise laiendab ja süvendab põhjalikult liidu poliitilist reageerimist kriisile. Varasemate kriisile reageerimiseks tehtud algatuste hulka kuuluvad COVID-19 viiruse puhangu järgne tööhõive toetamise erakorraline rahastu (TERA rahastamisvahend), koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus, Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kohaldamisala kavandatav laiendamine, erakorralise toetuse rahastamisvahendi ja muude tööhõive toetamise vahendite (nt Euroopa Sotsiaalfond ja InvestEU) taaskäivitamine.

Taasterahastu on jõulisema ja ulatuslikuma poliitilise reageerimise oluline osa kriisi leevendamiseks ning majanduse taastamise ja parandamise protsessi toetamiseks. Taasterahastust antakse toetust ühtekuuluvusvahenditele, taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendile ning ELi eelarvetagatiste suurendamiseks, et toetada ettevõtteid ja investeringuid.

Taasterahastul on sama läbipaistvuse, aruandekohustuse ja auditikontrolli tase kui tavapärasel eelarvel.

Taasterahastu raames eraldatavate väga märkimisväärsede rahaliste vahendite tagamiseks on vaja tugevdada komisjoni sisemist suutlikkust neid vahendeid juhtida ja hallata. Mitmeid kriitilisi äriprotsesse tuleb oluliselt ajakohastada, eelkõige: erinevatele poliitikavaldkondadele eraldatavate vahendite jaotamise ja kasutamise raamatupidamisarvestus ja aruandlus; kõikide liikmesriikidesse ja liikmesriikidest ning toetatavatele poliitikavaldkondadele tehtavate maksete ja ülekannete haldamine ja kooskõlastav võrdlemine; laenukorraldus ja tagamine, et kõik vahendid on vajaduse korral ja kõige soodsamatel tingimustel kättesaadavad; vajalik informaatiline tugi. Selle suutlikkuse suurendamine taastekava elluviimiseks vajalike tähtaegade jooksul on hädavajalik taastekava eesmärkide saavutamiseks.

1.6. Kestus ja finantsmõju

X Piiratud kestusega ettepanek/algatus

- X Finantsmõju alates määruse jõustumisest kuni laenude lõpptähtajani, mis kestab mitme mitmeaastase finantsraamistiku jooksul; enne 2028. aastat ei ole lõpptähtaegu ette näha.

☐ Piiramatu kestusega

 ettepanek/algatus

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid⁸

X Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- X oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu

X Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

X Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- X Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- ☐ määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklites 208 ja 209 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

⁸

Eelarve täitmise viise koos viidetega määrusele (EL, Euratom) 2018/1046 on selgitatud veebisaidil http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Käesoleva ettepaneku raames rahalist toetust saavate meetmete kohta koostatakse korrapäraselt aruandeid.

Komisjon esitab 31. märtsiks 2023 nõukogule aruande taasterahastu vahendite rakendamisel tehtud edusammude ja artikli 3 lõike 2 kohaselt eraldatud vahendite kasutamise kohta.

2.1.1. Kindlaks tehtud riskid

Rahastamisvahendi juhtimisega seotud riskide haldamine nõuab märkimisväärsed investeeringuid komisjoni finantsjuhtimissuutlikkuse arendamisse. See investeering selgitab selle poliitikaga seotud halduskulusid, võttes tööle spetsialiseerunud töötajaid, sealhulgas liikmesriikide ametiasutustest. On vaja suurendada töötajate arvu ka sellistes tugitalitustes nagu raamatupidamine, tugiteenused ja spetsiaalne IT-tugi.

Taasterahastu sõltub sellest, kas komisjon emiteerib rahvusvahelistel kapitaliturgudel omavahendite otsusega antud volituse alusel suures mahus võlakirju. Võlakirjade emiteerimise järsk suurenemine ajal, mil on tõenäoline, et teised riigid ja asutused kasutavad ulatuslikult kapitaliturge, tekitab ohu, et liidule pakutavad tingimused halvenevad. Seda riski hallatakse uue võlahaldusstrateegia rakendamise kaudu, et aidata liidul saavutada parimad võimalikud tingimused, säilitades samal ajal liidu väga kõrge krediidireitingu.

2.1.2. Teave loodud sisekontrollisüsteemi kohta

Kohaldatakse Euroopa Komisjoni olemasolevat sisekontrollisüsteemi, et tagada ELi taasterahastu raames kättesaadavate rahaliste vahendite nõuetekohane kasutamine kooskõlas asjaomaste õigusaktidega.

Praegu kehtiv süsteem on korraldatud järgmiselt:

1. Sisekontrolli töörühmad keskenduvad kehtivate haldusmenetluste ja õigusaktide järgimisele. Selleks kasutatakse komisjoni sisekontrolli raamistikku.
2. Kõnealuse rahastu raames antavate toetuste ja sõlmitavate lepingute korrapärane auditeerimine välisaudiitorite poolt lisatakse täielikult iga-aastastesse auditikavadesse.
3. Kogu tegevust hindavad välishindajad.

Võetud meetmeid võivad auditeerida Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) ja kontrollikoda.

2.1.3. Kontrolliga kaasnevate kulude ja sellest saadava kasu hinnang ning veariski taseme prognoos

Ei kohaldata

2.2. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed

ELi rahalise toetuse rakendamisel tuleb tagada võimalikult suur läbipaistvus ja nõuetekohane kontroll rahaliste vahendite kasutamise üle. Liikmesriikidele, muudele toetusesaajatele ja komisjonile kehtib aruandekohustus.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Eelarveread puuduvad
- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Number	Liigendatu d/ liigendamata	EFTA riigid	kandidaatrii gid	kolmanda d riigid	määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 21 lõike 2 punkti b tähtsuses

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

Ettepanekul puudub mõju kuludele. Eelarvemenetluse käigus luuakse p.m. rida.

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik		

Eelarve peadirektoraat			Aasta 2020	Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU
• Tegevusassigneeringud											
	Kulukohustused	(1)									
	Maksed	(2)									
Eelarve peadirektoraadi assigneeringud kokku	Kulukohustused	=1+3									
	Maksed	=2+3									
• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)									
	Maksed	(5)									
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)									
Assigneeringud KOKKU (rubriik 2)	Kulukohustused	=4+ 6									
	Maksed	=5+ 6									

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2020	Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU
Eelarve peadirektoraat										
• Inimressursid		0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516
• Muud halduskulud										
Eelarve peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 (2020) ja RUBRIIGI 7 (2021–2027) assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2020	Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516
	Maksed	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516

3.2.2. *Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele*

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist eelarveaastatel 2020–2027: intresside maksmine vastavalt eeltoodud tabelile

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Kokkuvõte

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2020 ⁹	Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 (alates 2021. aastast 7)									
Inimressursid	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516
Muud halduskulud									
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 (7) vahesumma	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516
Mitmeaastase finantsraamistiku¹⁰ RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud									
Inimressursid									
Muud halduskulud									
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävate kulude vahesumma									
KOKKU	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516

2020: 10 ametikohta 6 kuuks, 5 lähetatud riiklikku eksperti 3 kuuks. Alates 2021. aastast: 18 ametikohta ja 8 lähetatud riiklikku eksperti. Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

⁹ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

¹⁰ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- **X** Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	Aasta 2020	Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)									
XX 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	10	18	18	18	18	18	18	18	8 AD, 10 AST
XX 01 01 02 (delegatsioonides)									
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)									
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)									
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)¹¹									
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)	5	8	8	8	8	8	8	8	8 lähetatud riiklikku eksperti
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored spetsialistid delegatsioonides)									
XX 01 04 aa ¹²	– peakorteris								
	– delegatsioonides								
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)									
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)									
Muud eelarveread (märkige)									
KOKKU	15	26	26	26	26	26	26	26	

DG BUDG tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate peadirektoraadi sisese ümberpaigutamise teel. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Võlakirjade emiteerimine, laenude haldamine ja raamatupidamisarvestus, arveldused.

¹¹ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

¹² Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B..A read).

Koosseisuvälised töötajad	Võlakirjade emiteerimine, laenude haldamine ja raamatupidamisarvestus, arveldused.

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- ☒ Ettepanek/algatus on kooskõlas praeguse ja kavandatava järgmise mitmeaastase finantsraamistikuga.
- ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.
- ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

- Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Kaasrahastamist ei ole; sellest hoolimata võib liidu eriprogrammis ette näha eelarvelisi tagatise liikmesriikide võetud vabatahtlike kulukohustuste summa ulatuses, mis tagab liidu võetud laenude tagasimaksmise.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☐ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☒ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
  - ☒ sihtotstarbelistele tuludele (tuleb kindlaks määrata tulude eelarverida)

Rakendamisperioodil moodustab laenuvõtmistehingutest saadav 537,4 miljardit eurot (2018. aasta hindades) sihtotstarbelise välistulu, mis on ette nähtud liikmesriikidele antavateks toetusteks ja eelarvelisteks tagatisteks.

Miljonites eurodes (ümardatud)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	kokku	Pärast 2027. a astat ¹³
püsivhindades 2018	35,0	84,5	111,8	122,5	74,5	34,4	17,9	480,7	19,3
jooksevhindades	37,1	91,5	123,5	138,0	85,6	40,3	21,4	537,4	23,1

¹³ Sisaldab ümberarvutamisest tulenevaid erinevusi.